

בתי המשפט

תק 002705/02

בית משפט לתביעות קטנות פ"ת

06/02/2003

בפני כב' השופט (בדימוס) שטרסמן גבריאל

בעניין: לימור שמיט

התובעת והנתבעת

שכנגד

נ ג ד

אודי ברגר

הנתבע והתובע שכנגד

פסק דין

- 1
  - 2
  - 3
  - 4
  - 5
  - 6
  - 7
  - 8
  - 9
  - 10
  - 11
  - 12
  - 13
  - 14
  - 15
1. זוהי תביעה של אשה, שפנתה – על פי מודעה בעתון – לנתבע וביקשה לקבל יעוץ אסטרולוגי.
  2. התובעת שילמה לנתבע 500 ₪ וזכתה, במה שהיא מכנה "יעוץ בלתי אמין".
  3. בפירוט הקצר של כתב התביעה אמרה התובעת, כי קיבלה "תחזית אסטרולוגית בלתי מהימנת" שלא התגשמה במישור הרומנטי והמקצועי.
  4. הנתבע התגונן בטענה, שעבודתו "סובייקטיבית", איננה "מתמטיקה צרופה", כי גורלו של אדם הוא האופי שלו והוא אף הביע נכונות להמשיך וליעץ לה עצות.
  5. נוסף על כך תבע הנתבע את התובעת בתביעה שכנגד ובה טען, שהוציאה עליו לשון הרע באשר הפיצה באמצעי תקשורת ובאינטרנט – או כלשונו הלא עברית ב"מס מדיה" – מידע שקרי "ועוד ידה נטויה".
  6. לתביעה בפרשה זו לא היה כל בסיס ואילו לגבי התביעה שכנגד, לא שכנע התובע את בית המשפט בכך, שיש לו עילת תביעה שאין מפניה הגנה.
  7. מהי בכלל אסטרולוגיה, שהתובעת נזקקה לה בחייה הפרטיים וברוב אכזבתה ממנה הגיעה לפתחו של בית משפט?

בתי המשפט

תק 002705/02

בית משפט לתביעות קטנות פ"ת

06/02/2003

בפני כב' השופט (בדימוס) שטרסמן גבריאל

- 1 **8. ההסבר הממצה שלהלן מבוסס על עשרות אתרי אינטרנט וספרות העוסקת בנושא**
 2 **וזו עיקרו:**
- 3 **9. אסטרוולוגיה היא סוג של הגדת עתידות המבוססת על פענוח השפעת גרמי שמים**
 4 **על הנעשה על כדור הארץ ותכליתה להשפיע על גורלם של בני אדם כיחידים,**
 5 **כקבוצות או אף כמדינות. היו שראו באסטרוולוגיה מעין מדע והשפעתה על**
 6 **תרבויות שונות, עתיקות ובנות זמננו, אינה מבוטלת. עם זאת נראה שגברה**
 7 **הגדרתה כמתיימרת להיות מדע, או מדע מזויף המנוגדים ניגוד קוטבי לתאוריות**
 8 **ולמצאי המדע המודרני.**
- 9 **10. התפתחותה של האסטרוולוגיה בתולדות העולם היתה כה רבה, עד שבכמה**
 10 **אוניברסיטאות רבות מוניטין למדו את מהותה ביסודיות. במיוחד נודעו**
 11 **האוניברסיטאות של פאריס, פדואה, בולוניה ופירנצה בהוראת תורה זו.**
- 12 **11. אכן, גם הנתבע/התובע שכנגד הציג לבית המשפט תעודה המעידה שהוא למד**
 13 **בפקולטה ללימודים אסטרוולוגיים בלונדון (לא נאמר בתעודה באיזו אוניברסיטה**
 14 **רכש את השכלתו).**
- 15 **12. ההתפתחות שהמיטה על האסטרוולוגיה כמעין מדע את מכת המחץ היתה**
 16 **המהפיכה האסטרונומית שהנהיג קופרניקוס במאה השש-עשרה. עם שלימד את**
 17 **העולם את האמת המדעית על תנועת גרמי השמים, עברה האסטרוולוגיה מן העולם**
 18 **כמדע.**
- 19 **13. בימינו מתייחסים אליה בני האדם הסבירים כבילוי או אמונה טפלה וככזו אכן**
 20 **כבשה לה שביתה באמצעי התקשורת המודרניים. טורים בעתונים ושיחות ברדיו**
 21 **ובטלוויזיה עוסקים באסטרוולוגיה ביד רחבה ויש רבים וגם טובים – והתובעת**
 22 **בפרשה שבה דנה תובענה זו – המעדיפים להתייחס לתופעה ברצינות תהומית.**
- 23 **14. זו בדיוק הבעיה שלהם. מי שיטרח ויעיין באותם מדורים מוזרים באמצעי**
 24 **התקשורת ביום נתון יגלה על נקלה, בלי מאמץ כלשהו מבחינת האינטלקט שיש**

בתי המשפט

תק 002705/02

בית משפט לתביעות קטנות פ"ת

06/02/2003

בפני כב' השופט (בדימוס) שטרסמן גבריאל

- 1 להשקיע במלאכה, שבכל אחד מן הפרסומים הללו יש "מידע" שונה לחלוטין מזה
2 המתפרסם באמצעי תקשורת אחר.
- 3 15. המילון העברי המרוכז מאת אברהם אבן-שושן (הוצאת קרית ספר, ירושלים,
4 מהדורת תשמ"ח, עמ' 35) מגדיר אסטרולוגיה כ"חזון בכוכבים, איצטגנינות;
5 ניחוש מאורעות או עתידות לאדם לפי מצב הכוכבים בשמים." ואסטרולוג הוא
6 חוזה בכוכבים, איצטגנין." ומוסיף מחבר המילון, ש"בימי קדם האמינו כי
7 האסטרולוג יודע לחזות עתידות על פי מהלך הכוכבים בשמים."
- 8 16. איצטגנין מוגדר כחוזה בכוכבים.
- 9 17. בית משפט זה מרשה לעצמו לפרש הגדרה זו על דרך ההרחבה, במונחים של
10 המשפט העברי, שאל יסודותיו יש לפנות באין פתרון משפטי אחר, כהוראת חוק
11 יסודות המשפט, תש"ם-1980.
- 12 18. מכיוון שאסטרולוגיה היא איצטגנינות ומכיוון שאיצטגנין הוא חוזה בכוכבים, הרי
13 לאור עקרונות החירות, הצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל, עניין לנו
14 בעכו"ם, קרי: עובדי כוכבים ומזלות.
- 15 19. בפסיקה הישראלית, ככל שתקליטור תקדין סרק אותה, מצוי המונח "אסטרולוגיה"
16 פעמיים בלבד.
- 17 20. בדב"ע 4-70/97 אוניברסיטת תל-אביב נ. ההסתדרות הכללית (תק-אר 98(2)),
18 728, עמ' 736), מובאים דבריו של הפרופסור בן-שחר, שהיה בזמנו דיקן
19 הפקולטה למדעי החברה באוניברסיטה העברית בירושלים וכשנתבקש להביע את
20 דעתו על אמינותו של הפולוגראף, כתב: "אין כל ביסוס מדעי לרעיון של אבחון
21 אמינות אישית או יושר באמצעות הפולוגראף, לכן לאבחון כזה מעמד פסבדו-מדעי,
22 בדומה לזה של אסטרולוגיה, גרפולוגיה, קריאה בכף היד או בקפה".
- 23 21. האיזכור האחר נמצא בבג"ץ 987/94 יורונט קווי זהב (1992) בע"מ ואח' נ. שרת
24 התקשורת ואח' (פ"ד מח (5), 412) והאיזכור שם ממש אינו עוזר להבנת הנושא.

בתי המשפט

תק 002705/02

בית משפט לתביעות קטנות פ"ת

06/02/2003

בפני כב' השופט (בדימוס) שטרסמן גבריאל

- 1   22. בסיכום כל האמור לעיל: מי שמשקיע את כספו באסטרולוגים וסומך על דעותיהם,
2   על עצותיהם ותחזיותיהם, על נבואותיהם והבטחותיהם, הריהו כמי שהניח את
3   כספו על קרן הצבי ואין לו כל עילת תביעה נגדם, לא מכוח דיני החוזים, לא מכוח
4   דיני הנזיקין ולא מכוח עשיית עושר ולא במשפט.
- 5   23. התביעה נדחית.
- 6   24. בתביעה שכנגד הועלתה הטענה, שהתובעת הוציאה לשון הרע על הנתבעת. לשון
7   הרע באה לביטוי בעשרות מסרים שנשלחו בדוא"ל – דואר אלקטרוני או E-MAIL,
8   כפי שתקשורת זו ידועה בעולם כולו וגם בישראל – ושבהם נאמרו על הנתבעת
9   הערות רבות, שיש בהן כדי לבזותה וגם לפגוע אולי בעסקיה, מונחים הלקוחים
10   מחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן החוק).
- 11   25. אכן, בית המשפט עיין במסרים אלה הנספחים לכתב ההגנה ולכאורה יש בהם
12   לשון הרע כהנה וכהנה. לא קשה להתרשם, שמי שכותב על זולתו דברים, כפי
13   שהתובעת ואחרים כתבו ביוזמתה על הנתבעת, מסתכן בעוולה של הוצאת לשון
14   הרע.
- 15   26. אין עוד דנים בשאלה, אם פרסום באינטרנט אינו נכלל בין אמצעי התקשורת
16   שהחוק מתייחס אליהם. ההלכה הרווחת היא, שגם האינטרנט הוא אמצעי
17   תקשורת ה"לכוד" פרסומים שיש בהם לשון הרע (ראו, בין היתר, ת. א. 7830/00
18   בורוכוב נ. אלישי, בית משפט השלום בכפר סבא, מיום 14.7.2002 וק"פ 145/00
19   וייסמן נ. גולן ואח', בית משפט השלום בתל אביב, מיום 2.9.2002).
- 20   27. מכיוון שמדובר בבית משפט לתביעות קטנות, שהמתדיינים אינם מתמצאים בו
21   בדרך כלל בהיבטים משפטיים שונים, עושה זאת בית המשפט במקומם.
- 22   28. עיקר טענותיו של הנתבע/התובע שכנגד על הפרסומים של התובעת הוא, שפגעה
23   במוניטין שלו וגרמה לו לפגיעה בעסקיו.

בתי המשפט

תק 002705/02

בית משפט לתביעות קטנות פ"ת

06/02/2003

בפני כב' השופט (בדימוס) שטרסמן גבריאל

1 **29. למעשה לא הוכיח הנתבע נזקים כלשהם, אף כי בתביעה לפי החוק די לו לתובע**
 2 **שיוכיח את פרסום לשון הרע בלא להוכיח נזק של ממש.**

3 **30. מה שכתבה שם בדואלים, שהנתבע/התובע שכנגד צירף לכתב התביעה שכנגד**
 4 **שלו, הוא שלא מצאה אותו למהימן ואמין בעניינים שבהם פנתה אליו.**

5 **31. אין בכך מאומה מבחינת לשון הרע ועומדת לתובעת/הנתבעת שכנגד הגנת "אמת**
 6 **דיברתי" המעוגנת בסעיף 16 לחוק.**

7 **32. לפיכך פוסק בית המשפט שאין לחייב את הנתבעת שכנגד בהוצאת לשון הרע על**
 8 **התובע שכנגד.**

9 **33. התביעה והתביעה שכנגד נידחות.**

10 **34. כל צד ישא בהוצאותיו.**

11 **המזכירות תשלח את פסה"ד בדואר רשום לצדדים.**

12

ניתן היום ב' ב אדר א, תשס"ג (4 בפברואר 2003) בהעדר הצדדים.

13

ג. שטרסמן,

שופט (בדימוס)

14

15

16